

ՀՀ Ֆինանսների նախարարություն

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 17/5

5 մայիսի 2015 թ.

Քննարկվեց փաստաբան Դավիթ Ասատրյանի 16.04.2015 թ-ի բողոքը 20.03.2015 թ-ի դիմումով պահանջված պարզաբանումը տրամադրելու վերաբերյալ:

Փաստաբան Դավիթ Ասատրյանի բողոքում բերված փաստարկները.

16.04.2015 թ-ի բողոքում փաստաբան Դավիթ Ասատրյանը (այսուհետ նաև բողոքաբեր) նշում է, որ ՀՀ Ֆինանսների նախարարին 20.03.2015 թ-ին ուղղվել է դիմում, որտեղ մասնավորապես հայցվել է ստանալ պարզաբանում: Պարզաբանման ենթակա հարցը կայանում էր նրանում, թե արդյոք անձը կարող է ներմուծել ապրանք և այդ ապրանքի մաքսային ձևակերպումը և բաց թողնումը իրականացնել հայտարարատուի կողմից հայտարարագրված մաքսային արժեքով, եթե մաքսային արժեքի մասով վճարում է դեպոզիտ գումար՝ որպես վճարման ապահովում:

Արդյունքում՝ ՀՀ Ֆինանսների նախարարությունը ուղարկել է նամակ-գրություն, որտեղ մասնավորապես մի քանի իրավական ակտեր մեջբերելով հետևություն է արվել, որ իրավական ակտի պարզաբանման անհրաժեշտություն չի առաջանում:

«Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 87-րդ հոդվածի 1-ին կետի համաձայն՝ իրավական ակտի դրույթների ոչ հստակ կամ տարաբնույթ ընկալման, իրավական ակտն ավելի բարձր կամ նույն իրավաբանական ուժ ունեցող իրավական ակտին կամ նույն իրավական ակտի տարբեր դրույթների հակասության կամ օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում, իրավական ակտի ուժի մեջ մտնելու ժամկետի որոշման, իրավաբանական ուժ ունենալու հարցերի պարզաբանման, ինչպես նաև իրավական ակտի կիրառման բնագավառում ծագած այլ հարցերի ճշտման նպատակով տրվում է իրավական ակտի պարզաբանում:

Նույն հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն՝ Պաշտոնական պարզաբանում ստանալու համար ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձն իր դիմումում պետք է նշի սույն հոդվածի առաջին մասով սահմանված հակասությունների, տարաբնույթ ընկալումներ կամ այլ հարցերով պարզաբանում ստանալու անհրաժեշտության մասին՝ նշելով առաջադրված հարցերի իրավական հիմքերը: Նա կարող է ներկայացնել հարցերի պարզաբանման միայն մեկ տարբերակ:

«Մաքսային կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի 20-րդ հոդվածի համաձայն՝ մաքսային մարմիններն անձանց տրամադրում են պարզաբանումներ Միության մաքսային օրենսդրությանը և Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենսդրությանն առնչվող հարցերի վերաբերյալ:

Նույն հոդվածի 2-րդ կետի համաձայն՝ Մաքսային մարմինների կողմից պարզաբանման տրամադրումն իրականացվում է անվճար հիմունքներով՝ բանավոր կամ գրավոր: Անձի կողմից գրավոր հարցման դեպքում մաքսային մարմինը պարտավոր է տեղեկությունները ներկայացնել գրավոր:

Բողոքում նշված հիմքերն ավելի առարկայական և պատկերավոր դարձնելու համար, բողոքաբերը վերլուծել է վերոգրյալ իրավական նորմերը հարցադրումներով և

հանգել է եզրակացության, որ բոլոր այն դեպքերում, երբ անձը բավարարում է օրենքով սահմանված պահանջները, իրավունք ունի ստանալու պարզաբանում, ընդ որում՝ նշելով այդ պարզաբանման անհրաժեշտության մասին:

Եթե պետական մարմինները, սույն դեպքում՝ ՀՀ Ֆինանսների նախարարությունը որոշում է կոնկրետ անձը ունի անհրաժեշտություն ստանալու պարզաբանում՝ կապված իրավական ակտի կիրառման բնագավառում ծագած այլ հարցերի ճշտման համար, թե ոչ, ապա ՀՀ Ֆինանսների նախարարությունը ոչ միայն դուրս է գալիս ՀՀ Սահմանադրության 5-րդ հոդվածով սահմանված իրավական սահմաններից, այլև փորձում է կոնկրետ դեպքի վերաբերյալ սեփական հետաքննությունը կատարելով պարզել, թե ինչքանով է այն անհրաժեշտ: Փաստենք, որ տվյալ դեպքում գործ ունենք մի իրավիճակի հետ, երբ օրենքի ուժով պարտադիր լիազորություններ պետական մարմնի կողմից չեն կատարվում կամ կատարվում են այնպիսի գործողություններ, որոնց լիազորությունը վարչական մարմնին վերապահված չէ:

Պետական մարմիններին դիմելու և պատշաճ պատասխան ստանալու իրավունքը երաշխավորված է ՀՀ Սահմանադրության 27.1-րդ հոդվածով:

Տվյալ դեպքում ՀՀ Ֆինանսների նախարարությունն իր անգործությունը հիմնավորում է նրանով, որ իրավական ակտը մեկնաբանվում է տառացի նշանակությամբ և, քանի որ, իրավական ակտը մեկնաբանվում է տառացի նշանակությամբ, ապա այդ իրավական ակտի պարզաբանման անհրաժեշտություն չի առաջանում: Ըստ գրության տրամաբանության, այն բոլոր դեպքերում, երբ իրավական ակտը մեկնաբանվում է տառացի նշանակությամբ, ապա պարզաբանման անհրաժեշտություն չի առաջանում:

Բողոքաբերը փաստում է, որ ՀՀ բոլոր իրավական ակտերը «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 86-րդ հոդվածի ուժով մեկնաբանվում են տառացի նշանակությամբ: Ստացվում է, ոչ մի իրավական ակտի պարզաբանման անհրաժեշտություն չպետք է առաջանա:

Իրավական գնահատական տալն վերոգրյալ փաստարկին դժվար է, քանի որ փաստարկը պետք է լինի իրավական, որպեսզի համապատասխան իրավական գնահատական տրվի:

Անհրաժեշտ է նաև անդրադառնալ ՀՀ Ֆինանսների նախարարության կողմից մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի պայմանագրի մեկնաբանումը «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 86-րդ հոդվածի ենթատեքստում:

«Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն՝ սույն օրենքի գործողությունը Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի վրա տարածվում է միայն սույն օրենքով ուղղակի նախատեսված դեպքերում:

Բողոքաբերը փաստում է նաև, որ «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 86-րդ հոդվածը ուղղակի չի մատնանշում միջազգային պայմանագրի վերաբերյալ, այսպիսով՝ տվյալ հոդվածը կիրառելի չէ սույն իրավահարաբերությանը:

Բողոքաբերը գտնում է, որ վարչական մարմնի ցուցաբերած անգործությունը (27.03.2015թ. ակտը) ոչ իրավաչափ է և չի բխում իրավական ակտերի պահանջներից:

Ելնելով վերոգրյալից՝ բողոքաբերը խնդրում է բողոքն ամբողջությամբ բավարարել և կատարել հայցվող գործողությունն ամբողջությամբ, այն է՝ տրամադրել 20.03.2015 թ-ի դիմումին պարզաբանում:

« ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

« ՀՀ ՖՆ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ բողոքաբերը ՀՀ ֆինանսների նախարարին հասցեագրված 20.03.2015 թ-ի դիմումով խնդրել է պարզաբանել, թե արդյոք անձը կարող է ներմուծել ապրանք և այդ ապրանքի մաքսային ձևակերպումը և բաց թողնումը իրականացնել հայտարարատուի կողմից հայտարարագրված մաքսային արժեքով, եթե մաքսային արժեքի մասով վճարում է դեպոզիտ գումար՝ որպես վճարման ապահովում:

Բողոքաբերի 20.03.2015 թ-ի դիմումին պատասխանվել է ՀՀ ֆինանսների նախարարի տեղակալի 27.03.2015 թ-ի թիվ 06/3-2/8379-15 գրությամբ, որով մասնավորապես հայտվել է, որ իրավական ակտի պարզաբանման տրման անհրաժեշտություն չի առաջանում:

Բողոքաբերի 20.03.2015 թ-ի դիմումով բերված պահանջը համադրելով ոլորտը կարգավորող համապատասխան իրավական նորմերի դրույթների հետ, Հանձնաժողովը եկավ եզրակացության, որ ՀՀ ֆինանսների նախարարի տեղակալի 27.03.2015 թ-ի թիվ 06/3-2/8379-15 գրությունը հիմնավոր է և բխում է ՀՀ օրենսդրության պահանջներից, հետևյալ հիմնավորմամբ.

«Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի մասին» 2009 թ-ի նոյեմբերի 27-ի պայմանագրի (այսուհետ՝ օրենսգիրք) 195-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ ենթակետի համաձայն՝ ապրանքների բացթողումն իրականացվում է մաքսային մարմինների կողմից, եթե ապրանքների համար վճարվել են մաքսատուրքերը, հարկերը, կամ տրամադրվել է դրանց վճարման ապահովում՝ նույն օրենսգրքին համապատասխան:

«Մաքսային կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի 86-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ հայտարարատուի հայտարարագրած մաքսային արժեքի արժանահավատությունը կամ դրա որոշման եղանակի ճշտությունը մաքսային մարմինների կողմից նույն օրենքով սահմանված կարգով ստուգելու անհրաժեշտության դեպքում ապրանքների մաքսային ձևակերպումը և բաց թողնումն իրականացվում են հայտարարատուի հայտարարագրած մաքսային արժեքով, եթե մաքսային վճարների վիճելի գումարին համապատասխան ներկայացվում է մինչև 60 օր ժամկետով մաքսատուրքի, հարկերի վճարման ապահովում՝ հետագայում, ըստ վերջնական ընդունված որոշման, վերահաշվարկված մաքսային վճարների և վճարված մաքսային վճարների դրական տարբերությունը պետական բյուջե վճարելու համար:

Օրենսգրքի 86-րդ և «Մաքսային կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի 106-րդ հոդվածների համաձայն՝ մաքսատուրքերի, հարկերի վճարման ապահովման միջոցներն են՝ դրամական միջոցները, բանկային երաշխիքը, երաշխավորությունը և գույքի գրավը:

«Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 86-րդ հոդվածի համաձայն՝ իրավական ակտը մեկնաբանվում է դրանում պարունակվող բառերի և արտահայտությունների տառացի նշանակությամբ: Իսկ նույն օրենքի 87-րդ հոդվածի համաձայն՝ իրավական ակտի դրույթների ոչ հստակ կամ տարաբնույթ ընկալման,

իրավական ակտն ավելի բարձր կամ նույն իրավաբանական ուժ ունեցող իրավական ակտին կամ նույն իրավական ակտի տարբեր դրույթների հակասության կամ օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում, իրավական ակտի ուժի մեջ մտնելու ժամկետի որոշման, իրավաբանական ուժ ունենալու հարցերի պարզաբանման, ինչպես նաև իրավական ակտի կիրառման բնագավառում ծագած այլ հարցերի ճշտման նպատակով տրվում է իրավական ակտի պարզաբանում:

Հանձնաժողովը գտնում է, որ քննարկվող դեպքում վերոգրյալ իրավական ակտերի դրույթների ոչ հստակ կամ տարաբնույթ ընկալման, դրանցով սահմանված դրույթների հակասության հանգամանքներ առկա չեն:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Հանձնաժողովը եզրակացնում է, որ օրենսգրքի 195-րդ հոդվածի և «Մաքսային կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի 86-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթները մեկնաբանվում են տառացի նշանակությամբ, հետևաբար իրավական ակտի պարզաբանման տրման անհրաժեշտություն չի առաջանում:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

Փաստաբան Դավիթ Ասատրյանի 16.04.2015 թ-ի բողոքը մերժել:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ